



ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ
PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ



PEYZAJ YAPILARI DERSİ

KONU: Kahvehaneler – Kahveler – Kafeler ve Çay Evleri

İÇERİK

I. KAHVEHANELER/KAHVELER

KAHVEDEN BAŞLAYACAK OLURSAK...

BİLİNER EN ESKİ HİKAYE

KAHVEHANE MİMARİSİ

KAHVEHANELERİN TÜRLERİ

II. KAFELER VE ÇAY EVLERİ

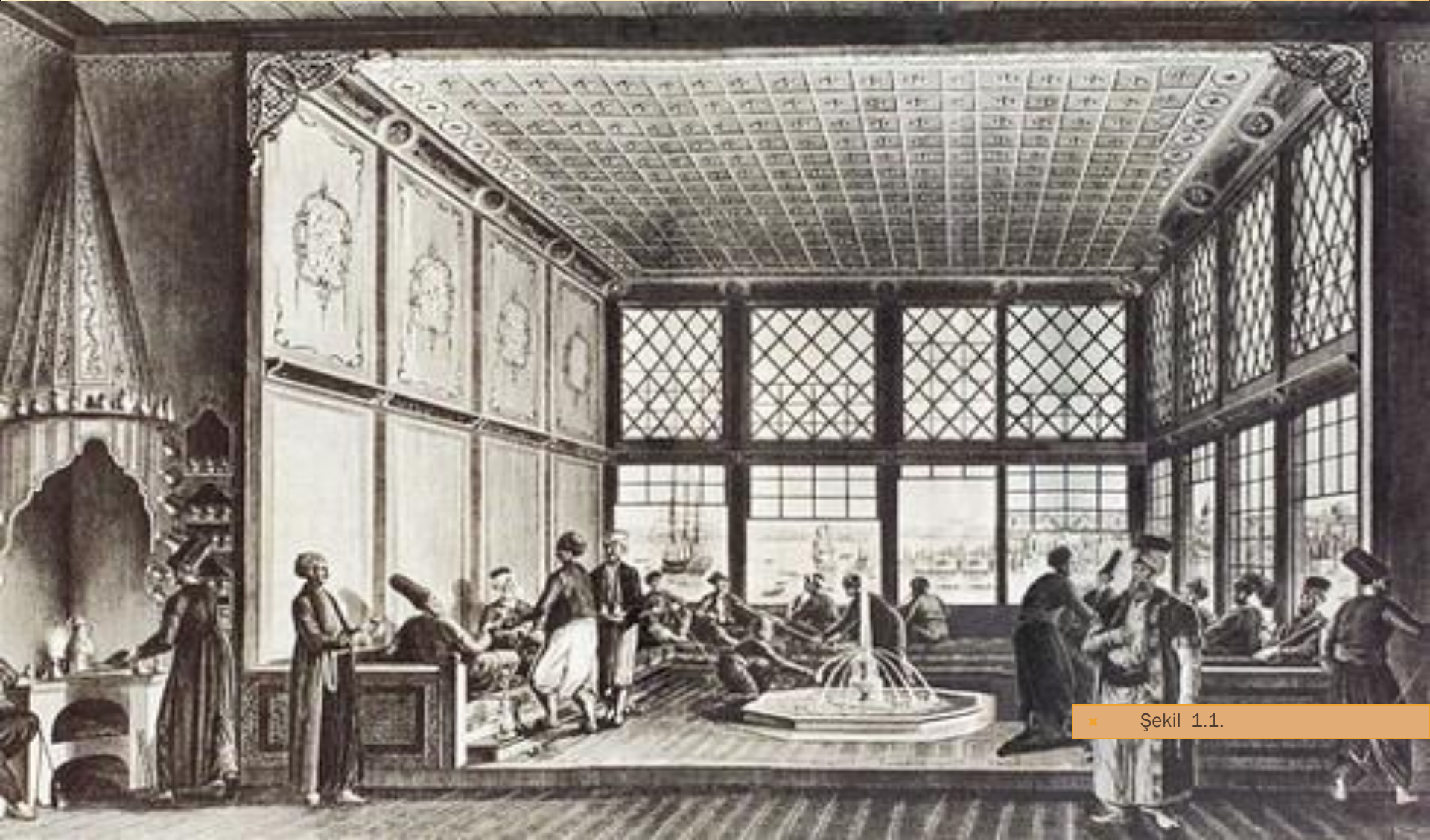
KAFELERİN TÜRLERİ

KAFE ÖRNEKLERİ

III. ÖNERİ KİTAPLAR

V. KAYNAKÇA

I. KAHVEHANELER/KAHVELER



× Şekil 1.1.

KAHVEDEN BAŞLAYACAĞ OLURSAK...

- ✘ Kahve Orta Çağ'da yiyecek olarak bilinen bir maddedir. Kahvenin ana vatanı Etiyopya'nın güneyinde, Habeşistan'daki yüksek yaylalarda yaşayan yerli halk, un haline getirdikleri kahve çekirdeğinden yaptıkları ekmekleri yiyorlar. Orta çağın sonlarında, Geç Rönesans Dönemi'nde, Habeşistan'dan Yemen'e giden gezginci dervişler yanlarında kahve de götürüyorlar. Kahve, bundan sonra oranın iklim özelliklerine uyum sağlıyor ve orada yaygınlaşıyor.
- ✘ Kahvenin içecek haline getirilmesi ise Yemen'de oluyor. Kahveyi kim ilk içecek haline getirmiş sorusunun ise tarihte Hz Süleyman, İbni Sina gibi pek çok cevabı var (www.mimarizm.com/KentinTozu 4 Aralık '09).

✘ Şekil 1.2.

C O R E S E S A B O R E S



Şekil 1.3.

BİLİNEREN EN ESKİ HİKAYE



Şekil 1.4.

- ✘ Kahve ile ilgili en eski hikaye ise 17. yüzyılda Sorborne’de İlahiyat Profesörü olan Antonius Nairone tarafından derlenen, 850 yılında Yemen’de yaşamış Kaldi isimli bir keçi çobanına ait.
- ✘ Kaldi’nin keçileri bir gece aniden koşup oynamaya başlarlar. Gözleri kıpkırmızı olmuştur. Kaldi, bir türlü keçileri neyin bu hale getirdiğini çözemez. Akıl almak için tekkesine gidip, durumu dervişlere anlatır. Dervişler keçileri takip etmek gerektiğini söylerler. Keçilerin koruluğun birinin içinde boyları 1,8 metre ile 3,5 metre arasında çalılara benzeyen bitkileri yediklerini görürler.
- ✘ Bitkilerin ne olduğunu anlamak için biraz yanlarına alıp tekkeye geri dönerler. Dervişler , tekkede çiçeği incelerken içindeki sert çekirdekleri meyveleri fark ederler.
- ✘ Derken, dervişlerden biri bu çekirdeklerin üzerine kaynamış su döker. Bu sıvıyı içenler kendilerini büyülenmiş gibi hissederler. Her tarafları uyuşmaya başlar önce. Terlerler. Ama bir süre sonra dinçleşirler. Kendilerini iyi hissederler.
- ✘ Dervişler bundan sonra sabah namazına kalktıklarında uykularını açmak için bu tohumların suyunu içmeye başlarlar. Bu sıvıya da “uyandıran”, “dinçleştiren” anlamında “kahveh” derler.

KAHVEHANE MİMARİSİ

- ✘ Kahvehaneler başlangıçta Naima' ya göre 'Mecma-i zürefa' yani güzel konuşmaların toplantı yeri,
- ✘ Nihat Sami Banarlı' ya göre ise 'akademik muhit' görevini üstlenmişti.
- ✘ Kahvenin mimarisi de bu sohbeti etme olgusunun pratikliği ve işlevselliği üzerine kuruluydu (Evren B, 1996).



✘ Şekil 1.5.

KAHVEHANE MİMARİSİ

- ✘ Çoğu yanmış ya da benzer nedenlerden yok olduğu için ilk kahvehanelerin mimarisi hakkında kesin bilgiler günümüze kadar gelmemiştir(Evren B, '96).



✘ Şekil 1.6.

KAHVEHANE MİMARİSİ

- ✘ Klasik planlı bir kahvenin önce orta meydanı olarak da isimlendirilen kare planlı bir avludan girilirdi.



✘ Şekil 1.7.

KAHVEHANE MİMARİSİ

- ✘ Çoğunlukla bu mekanın üç ya da dört tarafı bir metreye yakın oturma yerleriyle çevrilmişti.



KAHVEHANE MİMARİSİ

- ✘ Kimi zaman ise ayakkabıların çıkarılacağı bir kunduralık bölümünü de içerirdi. Esas ana mekan bu giriş mekanından 20-30 cm. yükseklikte bir tabana sahipti.
- ✘ Bu mekan da kimi zaman çepeçevre 30 cm yüksekliğinde oturma yerleriyle çevriliydi ve ortasında tüm mekana hakim olan bir şadırvan ve ya ona benzer havuz içeriyordu.
- ✘ Ocağın bulunduğu köşenin karşısında ise merdivenle çıkılan etrafı parmaklıkla çevrilmiş 20-25 kişinin sığabileceği kerevetli baş sedir bulunuyordu. Buna *sedirlik* adı da veriliyordu.
- ✘ Buraya kahvenin müdavimlerinden çok, nüfuzlu kişiler oturuyordu (Evren B, 1996).

KAHVEHANE MİMARİSİ



KAHVEHANE MİMARİSİ

- ✘ Tiryakilerin yeri ise baş sedirin yakınında önünde post ve ayrıca bir saat bulunan yerde idi.
- ✘ Kahvenin en hakim yerinde alçıdan yapılmış, yaşmaklı ocak bulunurdu.
- ✘ Ocağın her iki tarafında da içinde fincanların, zarfların ve diğer kahve takımlarının yer aldığı üç-dört gözlü raflar yer alırdı.
- ✘ Bunlara da *delik* denirdi. Bu rafların biraz uzağında sıra sıra çubukların saklandığı dolaplar ve ayrıca tütün ocakları da bulunurdu.
- ✘ Kahvenin bu konumu köy odaları ya da birlikte eğlenme, sohbet etme mekanlarıyla da büyük benzerlikler taşımaktaydı (Evren B, 1996).

KAHVEHANELERİN TÜRLERİ



Şekil 1.8. Şanlıurfa

Şekil 1.9. Şam Müzesi Girişi

Mahalle Kahvehaneleri

16. yüzyıldan itibaren yaygınlaşarak gündelik yaşama sosyo-kültürel açıdan büyük katkıları bulunan mekanlar haline geldi.

Kahvehane türleri arasında tarihsel devamlılık gösteren en yaygın olan mekanlardı.

Bu kahvehanelerin önemli özelliği, mahalle ölçeğinde sivil mekan ile dini mekan arasında yaşanan içe dönük geleneksel hayat tarzının bu kahvehaneler aracılığı ile dışadönük bir kültürel yapılaşma sürecine girmesidir.

Bunun anlamı, mahalle sakinlerini sivil ve dini mekanlardan bağımsız olarak sokak kültürünün tanınmaları ve bu merkezler aracılığı ile şehir hayatına doğrudan katılabilme olanağını elde etmeleridir.



Mahalle kahvehaneleri bir bakıma tüm kahvehane tiplerinin de prototipini oluştururdu.

İlk kez cami yakınlarında namaz saatini bekleyen kişilerin zaman öldürme mekanı olarak ortaya çıkan bu tür kahvehaneler, giderek kahvenin büyük ölçekli ve oldukça yaygın tüketimi nedeniyle caminin bir aksesuarı ve yan yapıtı olmaktan kurtulup, kendilerine özgü bir işleve kavuştu.

Zamanla bu işlevini öne çıkarmak için camilerin yanından uzaklaşarak, daha merkezi ve insanların yoğun olduğu bölgelere taşınarak bir çeşit bağımsızlıklarını ilan edip gerçek kimliklerine kavuştu (Evren1996).

Esnaf Kahvehaneleri

Mahalle kahvehaneleri ile birlikte 16. yy'dan itibaren ortaya çıkan esnaf kahvehaneleri tümüyle İstanbul'un ticaret merkezi sayılacak yerlerde kurularak "şehrin iktisadi hayatı içinde oluşan üretime dayalı kültür geleneğinin" mekanları oldu.

Bu tür kahvehaneler İstanbul'un ticaret merkezinin odaklaştığı Haliç kıyıları, Eminönü, Beyazıt, Aksaray bölgelerinde yoğunlaştı. Ortak yönleri müşterilerini kökeninden değil meslek benzerliğinden ve yakınlığından kaynaklandı.



Şekil 1.12. Tahmis Kahvesi



Şekil 1.13.

Esnaf Kahvehaneleri

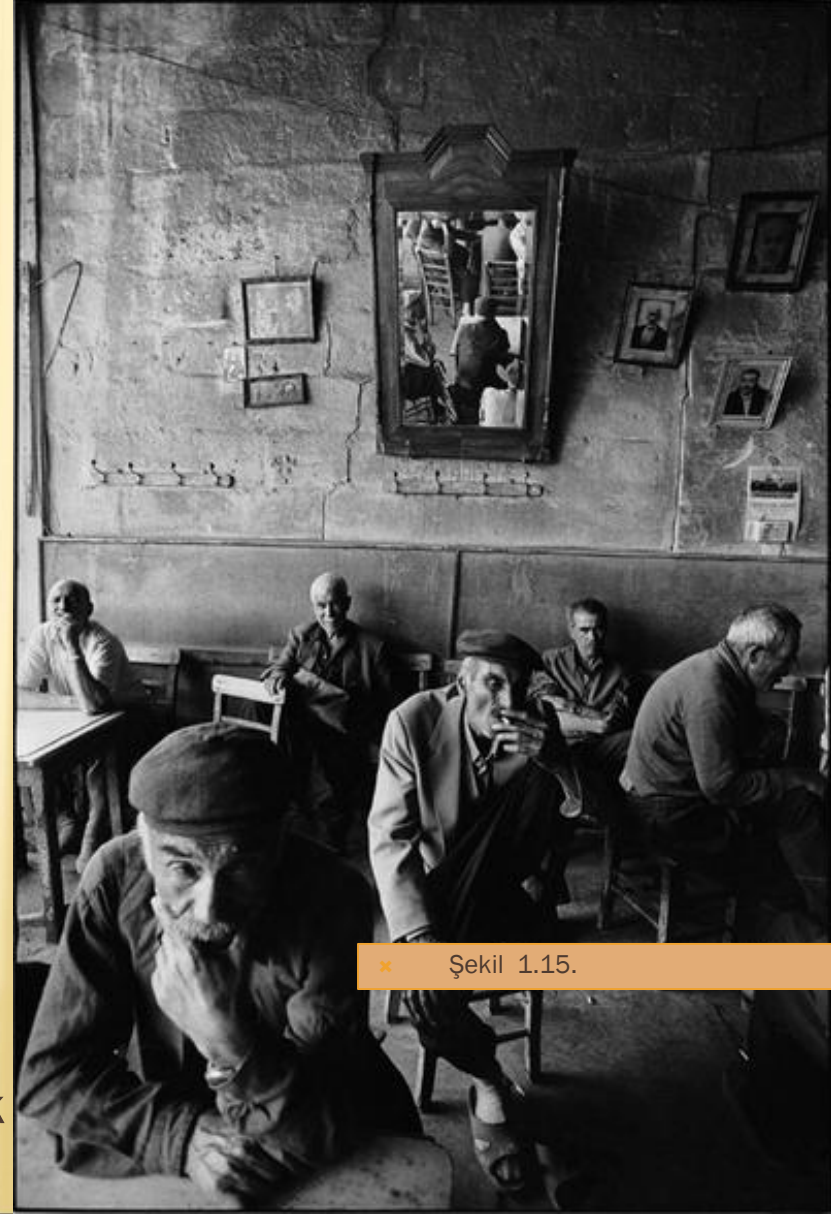


- ✘ Esnaf kahvehaneleri müşterilerinin özelliğinden dolayı iki gruba ayrılır.
- ✘ İlk grupta, çoğunlukla ticarethane sahibi olmayan, alt sınıf insanlar bir araya geldi.
- ✘ Bu tür kahvehaneler taşımacılık ve inşaat işlerinin yoğunlaştığı Haliç kıyılarında yer aldı.
- ✘ Hamallar, inşaat işçileri, taşımacılığı dayanan meslek grupları bu kahvehanenin müdavimleri arasında yer aldı.
- ✘ Kahvehaneler giderek iş kolları arasındaki dayanışma, iş bulma ve buna benzer yardımlaşmalar için adeta bir iş bulma merkezi haline geldi.

✘ Şekil 1.14.

Esnaf Kahvehaneleri

- ✘ Geleneksel meslekler zamanla ortadan yok olunca, özelliklerini yitirip işçi talebini karşılamayanlara yönelik ırgat pazarları haline dönüştü.
- ✘ İkinci grupta ise ticarethane-dükkan sahibi, ota ve üst sınıf esnafın devam ettiği kahvehaneler yer aldı.
- ✘ Daha çok Kapalı Çarşı, Beyazıt ve çevresinde oluşan bu kahvehaneler bir çeşit İstanbul'un ilk ticaret büroları olarak faaliyet gösterdi (Evren1996).



✘ Şekil 1.15.

Yeniçeri Kahvehaneleri

- ✘ Tulumbacı kahvehanelerinin öncüsü sayılan Yeniçeri kahvehaneleri 17. yüzyılın ortalarından itibaren görülmeye başlandı.
- ✘ Bu tarihlerde Yeniçerilere evlenme izni verilmesi, onların kışla dışına taşarak esnaflaşma sürecini başlatmalarına zemin hazırladı.
- ✘ İçeride dönük askeri kışla disiplininin dışarıya taşınmasıyla Yeniçeriler, kısa bir sürede kışla dışı toplanma mekanı olan kahvehanelerini oluşturdular.
- ✘ Bu kahvehaneler şehir nüfusunun yoğun olduğu yerlerden çok, Boğaziçi sahillerinde ve kıyı kesiminde yer aldı.

Yeniçeri Kahvehaneleri

- ✘ Yeniçeri kahvehaneleri yeniçerilerin kışla dışı yaşamlarına bir dizi farklılıklar getirmesine karşılık, idari açıdan kışla disiplininin sürdürüldüğü yerler olmaktan da tümüyle soyutlanamadı.
- ✘ Bu kahvehanelerinin de kendine özgü kuralları, uyulması gereken kuralları vardı.
- ✘ II. Mahmud 1826'da Yeniçeri Ocağı kapatınca, bu kahvehaneler de tarihe karışmıştır. (Evren : 1996).

Semai (Çalgılı) Kahvehaneler

1826'dan sonra İstanbul'un kültür dokusuna giren Semai ya da çalgılı kahvehaneler "Toplumsal tabanı yeniçeriliğe dayanan, kültürel dünyası aşık edebiyatı ile beslenmiş asker-esnaf zümresinin yarattığı kahvehane tipinin 19. yüzyıl başlarında dönüştüğü yeni bir mekan türüdür". Semai kahvehanelerinde asker-esnaf zümresinin yerini tulumbacı-külhanbey almıştır.

Ramazan ayına özgü bu tür kahvehanelerin cuma akşamları ve kış mevsiminde açıldığına ilişkin kimi kayıtlar da bulunmaktadır. Hazırlıklarına sürre alayının ertesi günü başlanan bu kahvehaneler, ramazan ayı boyunca faaliyet gösterip, arife gününün akşamı kapanırlardı.

Semai (Çalgılı) Kahvehaneler

- ✘ Bu kahvehanelerin en belirgin özelliği ise klasik kahve oturma düzeninden soyutlanıp, tümüyle tiyatro vari bir gösterim düzenine sahip olmasından geliyordu.
- ✘ Programlı eğlence anlayışının da yansıtıcısı olan semai kahvehanelerde günün modasına uygun olarak geçerli olan her etkinlik yer almıştır.
- ✘ " Önceleri aşık tarzının egemen olduğu bu kahvehanelerde II. Abdülhamit Dönemi'nden (1876-1909) itibaren alafranga müzik zevki“ geliştirilmiştir.
- ✘ Ama bu kahvehanelerinin esas etkinliği her devirde özelliğini koruyan manilerle destan okunması olmuştur (Evren 1996).

İmaret Kahvehaneleri

- ✘ Camilerin yanında kurulan kahvehanelerdir.
- ✘ Namaz vaktini bekleyenlerin zaman öldürmek amacıyla oturdukları bu kahvehaneler daha sonra kıraathane şekline dönüşmüştür.
- ✘ İmaret kahvehanelerinde namaz vaktine kadar halkı oyalamak için- bilhassa akşam ile yatsı arasında- Hamzename, Battalgazi vs. gibi halk kitapları okunur, meddahlar ve saz şairleri halk masalları, halk şiirlerini söylerler ve musikisini terennüm ederlerdi.
- ✘ Karagöz, hokkabaz, ortaoyunu gibi milli oyunları da ilk önce oynandığı yerler, bu kahve ve kıraathanelerdir (Evren 1996).

Esrarkeş Kahvehaneleri

- ✘ İstanbul'un özellikle Tahtakale, Tophane, Silivrikapı, Mevlevihanekapı semtlerinde tüm müşterileri esrarkeşlerden oluşan kahvehanelerdi.
- ✘ Bu kahvehanelerin kendilerine özgü bir işleyişi ve düzeni olmasına karşılık, mekan olarak hiçbir özellikleri yoktu. Bakımsız ve pis görünüme sahiptiler. Bu kahvehanelerin her birinde barınan yedişer kişisine Kıdemli Dede adı verilirdi.
- ✘ Kimilerine göre insanlıklarını yitirmiş, miskin ve işe yaramaz yaratıklar, kimilerine göre ise tüm dünyevi ilişkilerini kesip, Tanrıdan başka kimseyle ilgilenmeyen ve konuşmayan kırklara karışmış bir çeşit ermişlerdi.
- ✘ Bu dedelerin dış dünya ile ilişkilerini gerçek görevi tahsildarlık olan üçer kişilik yardımcılarıyla kurarlardı. Yardımcılar, bu dedelerin ermiş olduğuna inanan kişilerden bir çeşit bağış toplarlar ve yaşamlarını sürdürmelerine yardım ederlerdi(Evren 1996).

Meddah Kahvehaneleri

- ✘ Ramazanlarda ve bayramlarda faaliyet gösteren meddah kahvehaneleri, kendilerine özgü kahvehaneleri olduğu gibi, mevcut kahvehanelerde de çalışma olanaklarını bulduğu iddia edilmektedir.
- ✘ Ama çoğunlukla meddahlar aşıklar gibi hemen hemen her türde kahvehanelerde çalışmışlar, yoğun olarak çalıştıkları kahvehanelerin de kendi adlarıyla anılmalarına zemin hazırlamışlardır (Evren 1996).

Seyyah Kahvehaneler

- ✘ Belirli bir mekana bağı olmayan, ama sonuçta kahve içme gereksinmesini karşılayan bu tür kahvehaneler 19. yüzyılda oldukça yaygındı.
- ✘ Bir sırığın uçuna bağladıkları küçük bir ocak ve birkaç fincandan oluşan kahve takımı ile sokak sokak dolaşan bu kahveciler, diledikleri kişiye anında sıcak bir kahve sunarlardı.
- ✘ Kahvecinin sırtında taşıdığı ağırlıklardan biri olan ateşle yanan küçük bir ocak, diğeri ise fincanların bulunduğu iki raflı bir dolaptı (Evren 1996).

İÇERİK

I. KAHVEHANELER/KAHVELER

KAHVEDEN BAŞLAYACAK OLURSAK...

BİLİNEREN EN ESKİ HİKAYE

KAHVEHANE MİMARİSİ

KAHVEHANELERİN TÜRLERİ

II. KAFELER VE ÇAY EVLERİ

KAFELERİN TÜRLERİ

KAFE ÖRNEKLERİ

III. ÖNERİ KİTAPLAR

V. KAYNAKÇA

II. KAFELER & ÇAY EVLERİ



✘ Şekil 2.1.

KAFELELER & ÇAY EVLERİ

- ✘ Kafeler, insanların istekleri doğrultusunda bir içeceği yudumlamak için ya da sıcak, soğuk bir şeyler atıştırmak için uğradıkları sosyal faaliyet mekanları olarak tanımlanabilirler.
- ✘ Tasarım özellikleri bakımından kullanım özellikleri ve hitap ettiği kesime göre farklılıklar gösterirler.
- ✘ İç mimaride kullanılan malzemeler özenle seçilmelidir, aksi takdirde yaşanabilirlikten uzak mekanlar haline dönüşebilirler.
- ✘ Aydınlatma elemanları ortama nasıl bir hava verileceğine göre değişiklik gösterirler.
- ✘ İç mekan bitki seçiminde kullanım yoğunluğu göz önüne alınarak gürültüyü absorbe edici yani; ince tekstürlü bitkilere daha fazla yer verilmelidir.



✘ Şekil 2.1.



KAFE TÜRLERİ



× Şekil 2.1.

SU KENARINDA YER ALAN KAFELELER



× Şekil 2.1.

YAYA BÖLGESİNDE YER ALAN KAFELELER



Şekil 2.1.

BASİT BİR ALAN İÇİN ÖZEL TASARLANMIŞ KAFELELER



× Şekil 2.1.

KÜLTÜR MERKEZLERİNDE YER ALAN KAFELELER



* Şekil 2.1.

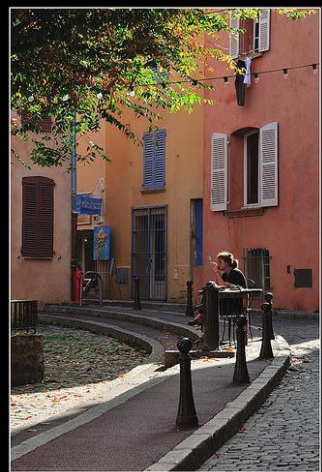
ATRIUM KAFELER



✧ Şekil 2.1.



KÜÇÜK KAFELELER



× Şekil 2.1.

MAĞAZA ÖNLERİNDE YER ALAN KAFELELER



x Şekil 2.1.

BAĞIMSIZ KAFELELER



× Şekil 2.1.

YÜKSELTİLMİŞ KAFELELER

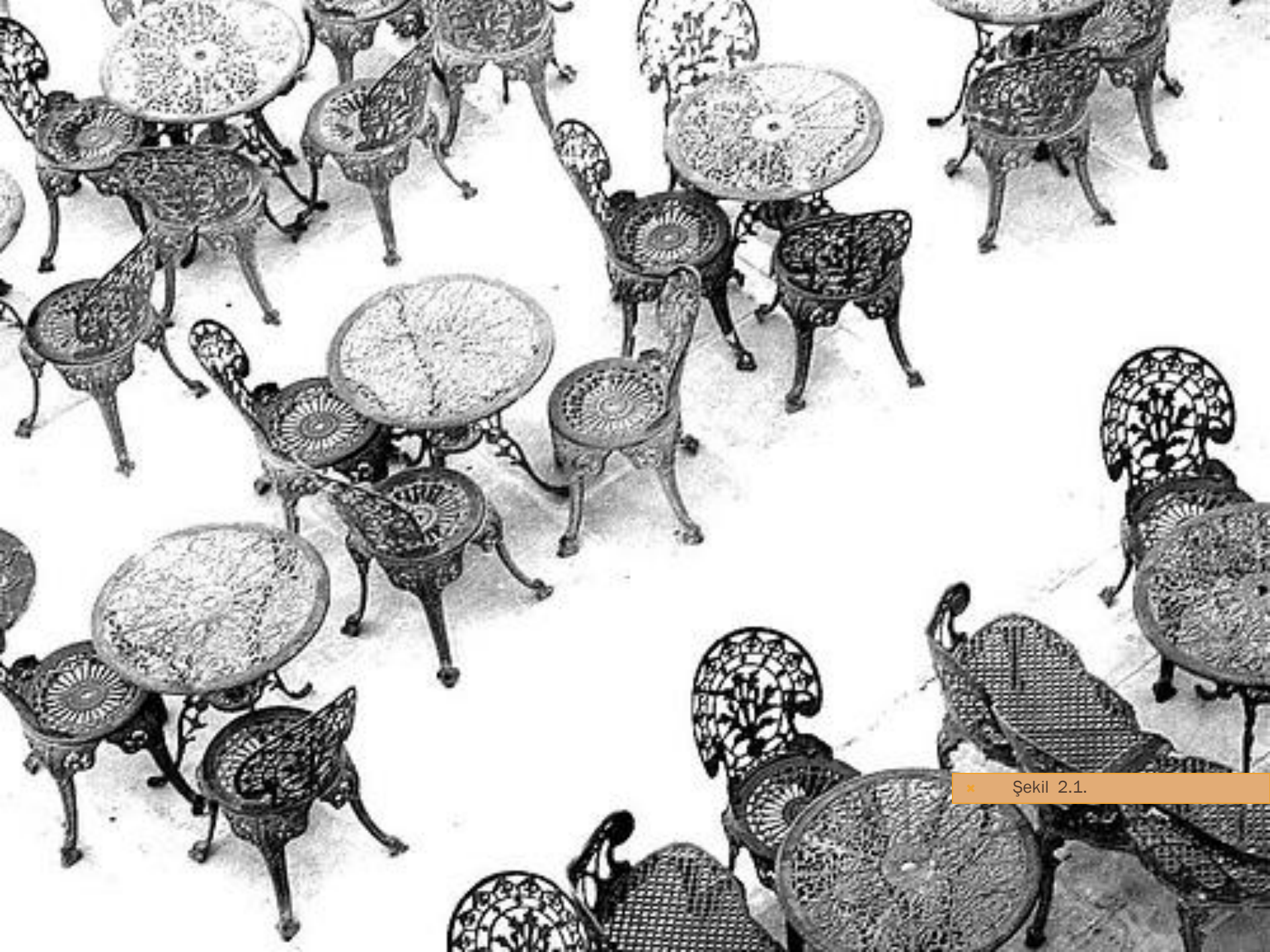


× Şekil 2.1.

CAFE & KITCHEN SANDWICH, SALAD, SQUA GECE KAFELEERİ



× Şekil 2.1.



✦ Şekil 2.1.

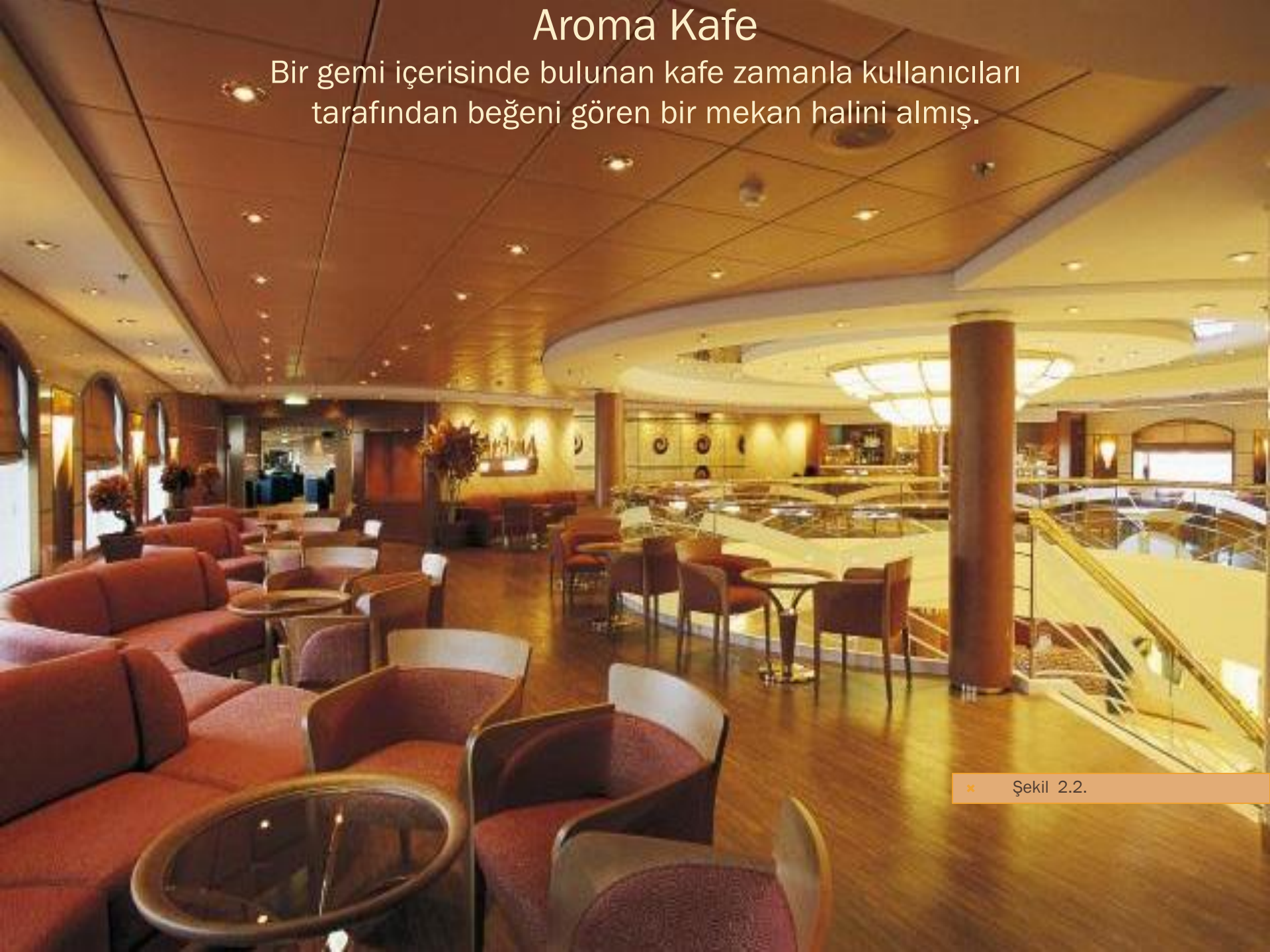


CAFE ÖRNEKLERİ

✦ Şekil 2.1.

Aroma Kafe

Bir gemi içerisinde bulunan kafe zamanla kullanıcıları tarafından beğeni gören bir mekan haline almış.



✘ Şekil 2.2.



✘ Şekil 2.3.

- ✘ Central Park ve Columpus Circle'in dramatik zemininin görüntüsünü yansıtmaktadır.
- ✘ Bar ve restoran geleneksel ve çağdaş öğeleri ve fikirleri birleştirmekte ve hünerli mutfağını ve tasarımı sunmaktadır.
- ✘ Toprak boya, lavanta ve menek e restoranın zengin paletine katkıda bulunmuş ve banketleri, bar ve masaları detaylandırmak için krom ve paslanmaz  elik kullanılmıştır.

- ✘ Fonksiyonel bir iç mekan bitki bahçesi ana yemek odası ile mutfak sergisini bölmekte ve gece, camda telaşlı bir hareketlilik görülmektedir.
- ✘ Klasik yiyecek içecek satılan yeri ile, Café Gray akıllıca yapılmış ve koyu ahşap, deri, ayna ve taş gibi benzer malzemeler kullanarak günümüze uygun hale getirmiştir.
- ✘ Bu sıcak ve seçkin mekanda kıvrımlı deri banketler ve koyu renk ceviz ağacından yapılan masalar vardır (www.tasarimplus.com).



✘ Şekil 2.3.



Şekil 2.4.



Şekil 2.5.



Şekil 2.6.



× Şekil 2.6.

İÇERİK

I. KAHVEHANELER/KAHVELER

KAHVEDEN BAŞLAYACAK OLURSAK...

BİLİNEREN EN ESKİ HİKAYE

KAHVEHANE MİMARİSİ

KAHVEHANELERİN TÜRLERİ

II. KAFELER VE ÇAY EVLERİ

KAFELERİN TÜRLERİ

KAFE ÖRNEKLERİ

III. ÖNERİ KİTAPLAR

V. KAYNAKÇA

IV. ÖNERİ KİTAPLAR

Kahve ve Kahvehane

Ulla Heise

Çevirmen: Mustafa Tüzel

Dost Yayınevi, 2001
200 s.

İçerik

Kitabın yazarı Almanya'nın en önemli kahve uzmanı kabul edilmekte. Yazar kitaba kahvenin serüveni ile başlamış. Özellikle Arap yarımadasından Türkiye'ye gelişi ve buradan Avrupa'ya yayılması konusu ile başlıyor. Kitapta gerek geçmişte, gerekse günümüzde kahvenin kültürel ve sosyal boyutu hakkında geniş bilgi var. Yer yer resimlerle desteklenen kitap özellikle kahvenin sosyal yönü hakkında bilgi edinmek isteyenler için uygun.



IV. ÖNERİ KİTAPLAR

Kahveler Kitabı

Salah BİRSEL

Sel Yayıncılık

Arka Kapaktan:

Okurda benzersiz bir damak tadı bırakan üslubu büyük bir okuma şöleni getiriyor. "Kahveler Kitabı" Vehbi, surname ile Disleyland'ı içinde eriten bir birleşim.
Enis Batur



IV. ÖNERİ KİTAPLAR

Kahvehaneler

Fethi Sabunsoy

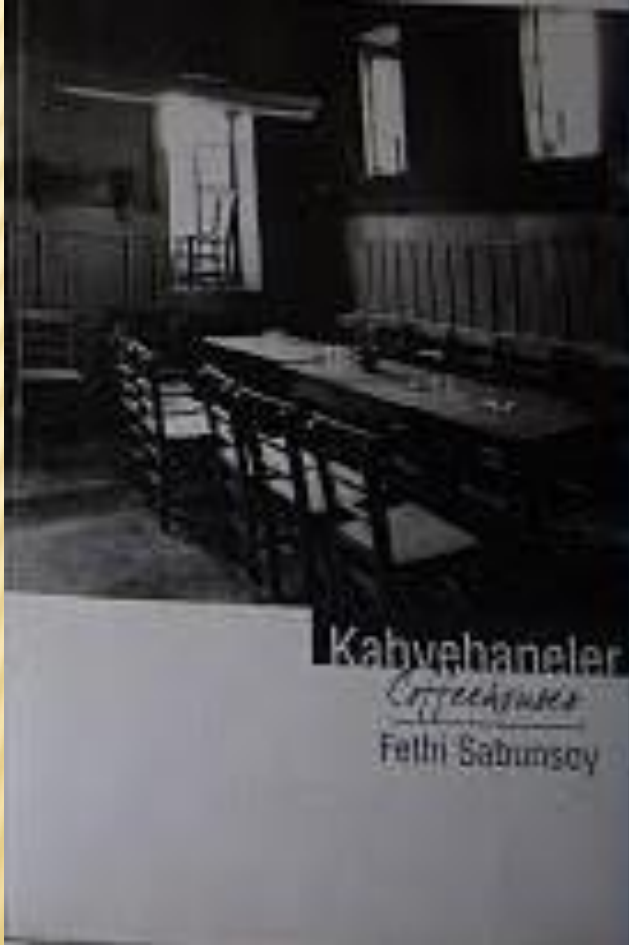
Fotografya Yayınevi, 2007

144 sayfa

İçerik

Teknik gelişmelere pek takılmadan ve kimi küçük-büyük objektif numaralarına hiç gerek duymadan, usta bir dil kullanarak sözü mekânı anlamlı kılan en önemli şeye, insana bırakıyor. Kitap bize hem unutulmuş ya da ihmal edilen bir mekânı anlatırken, hem de kahvehaneden cafeye uzanan uzun yolculuk üzerinde düşünmemizi sağlıyor."

İlker Maga



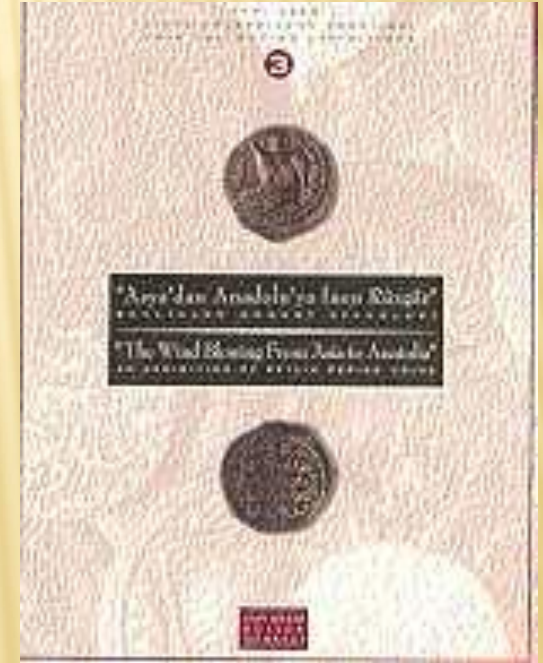
IV. ÖNERİLEN KİTAPLAR

ESKİ İSTANBUL'DA KAHVEHANELER

Burçak EVREN

Milliyet Yayınları, 1996

Bir şehrin tarihine giden yollar, insanlar ve mekânların kesiştiği noktada son bulur. İnsanların mekânları, mekânların da insanları inşa ettiği açıktır. Kahvehanelerin Osmanlı insanına kazandırdığı en önemli duygu, özgürlük olmuştur. İstanbul'un gündelik hayat mekânları üzerine yapılacak her orijinal çalışma, gizli tarihin küllerinden toplumsal kimliğimizin eksiksiz portresini çıkartacaktır.



IV. ÖNERİ KİTAPLAR

- ✘ Hattox, Ralphs - Kahve ve Kahvehaneler: Bir Toplumsal İçeriğin Yakındoğu'daki Kökenleri - 1996
- ✘ Ünver, A. Süheyl - Türkiye'de Kahve ve Kahvehaneler
- ✘ Ünver, A. Süheyl - Ressam Ali Rıza Bey'e Göre Yarım Asır Önce Kahvehanelerimiz ve Eşyası - 1967
- ✘ Eczacıbaşı, Şakir - Kahvehaneler = Coffe Houses - 2006
- ✘ Goldoni, Carlo - Kahvehane = La Bottega Del Caffè - 1944
- ✘ Seçkin, Öznur Bülend - Peyzaj Yapıları

V. KAYNAKÇA

- × Şekil 1.1.: www.gonulcafe.com Erişim Tarihi: 4 Aralık '09
- × Şekil 1.2.: www.flickr.com / 25 Kasım '09
- × Şekil 1.3.: www.mimarizm.com 4 Ocak '10
- × Şekil 1.4.: www.mimarizm.com 4 Ocak '10
- × Şekil 1.5.: www.gonulcafe.com / 4 Aralık '09
- × Şekil 1.6.: www.gencislam.com / 27 Kasım '09
- × Şekil 1.7.: www.gencislam.com / 27 Kasım '09
- × Şekil 1.8.: www.flickr.com / 27 Kasım '09
- × Şekil 1.9.: www.flickr.com / 27 Kasım '09
- × Şekil 1.10.: tabetabi.blog94.fc2.com 4 Ocak '10
- × Şekil 1.11.: tabetabi.blog94.fc2.com 4 Ocak '10
- × Şekil 1.12.: gokhanucar.blogspot.com 4 Ocak '10
- × Şekil 1.13.: www.ozgurpencere.org / 4 Ocak '10
- × Şekil 1.14.: Sabunsoy, Fethi Kahvehaneler 2007
- × Şekil 1.15.: Sabunsoy, Fethi Kahvehaneler 2007
- × Şekil 2.1.: www.flickr.com / 24 Kasım '09
- × Şekil 2.2.: www.msccruisesturkey.com 23 Kasım '09
- × Şekil 2.3.: www.tasarimplus.com 23 Kasım '09
- × Şekil 2.4.: www.flickr.com / 24 Kasım '09
- × Şekil 2.5.: www.ekvatorcafe.com 23 Kasım '09
- × Şekil 2.6.: www.flickr.com / 24 Kasım '09
- × www.turkforum.net
- × Sabunsoy, Fethi Kahvehaneler-2007
- × Evren, Burçak Eski İstanbul' da Kahvehaneler-1996



TEŞEKKÜRLER...